

Forsøg med gratis kollektiv transport

Forslaget retter sig mod især MTM

Forslag fra **Thure Hastrup (UFP)**

Hvad vil vi gerne opnå? Hvorfor stilles forslaget?

Forberedelse og planlægning af forsøg i hele 2024 (og overslagsårene 2025 og 2026) med gratis kollektiv transport for alle borgere i Aarhus Kommune.

Vi vil gerne i overensstemmelse med Aarhus kommunes målsætning om CO2 neutralitet, samt behovet for reduktion af støj fra og trængsel i trafikken, foreslå en række forsøg, der kan pege på hvor der kan flyttes flest passagerer fra biltrafik til kollektiv trafik med (el-)busser og letbane. Forsøgene skal også vise vejen til mere permanente tiltag med billigere og helt gratis kollektiv trafik.

- Forsøgene kan omfatte alle unge under 30 år, eller ældre over 67 (pensionister), eller alle borgere.
- Forsøgene skal afprøve gratis kollektiv trafik på udvalgte ruter mellem oplandsbyer og Aarhus centrum. Samt på ruter der betjener områder hvor der bor mange borgere uden biler i husstanden.
- Forsøgene skal også afprøve virkningen af hyppigere afgang, især på ruter med et stort passagerpotentiale.
- Forsøgene bør planlægges med borgerinddragelse i samarbejde med Fællesråd, erhvervslivet og andre lokale interessenter og brugere.

Formålet er at give input til den samlede ny kollektive trafikplan der sandsynligvis kan indføres i 2026.

Antallet af biler i Aarhus er steget, hvilket er meget u hensigtsmæssigt, når vi skal reducere kommunens CO2 udledning. Som et led i en socialt retfærdig grøn omstilling af kommunen er det vigtigt, at vi har et alternativ til privatbilismen, der er økonomisk tilgængeligt for alle byens borgere.

Borgerne og samfundet skal sikres, at Aarhus Kommune når i mål med Klimastrategien og klimahandlingsplanen på transport og mobilitetsområdet. Dette vil skabe renere luft, minimere støjbelastning og partikelforurening samt mindske CO2 udledningen.

En undersøgelse fra Dansk Industri, baseret på DTUs transportundersøgelse, peger på, at de unges fravalg af kollektiv transport især skyldes, at den er blevet dyrere og har færre afgang. For at styrke brugen af den kollektive transport, ønsker vi at modvirke denne tendens.

Eventuelle input til hvem, hvad, hvordan og hvor mange ressourcer:

Budgetaftalen for B2023 pegede på at der fortsat også er væsentlige uafklarede økonomiske forhold for den kollektive trafik. En midlertidig bevilling løber kun frem til og med 2025, og samtidig er der stigende indbyggertal i kommunen, som forventes at give øget transportbehov. På længere sigt vil der i forbindelse med anlæg af ny højklasset kollektiv trafik være brug for en ny kollektiv trafikplan, som tager højde for indpasning af flere letbane eller BRT-linjer i det samlede kollektive trafiksystem. Forligsparterne B2023 er enige om, at indpasningen bør ske uden at reducere det generelle serviceniveau for de buslinjer, der ikke direkte erstattes af nye højklassede linjer. Forligsparterne er enige om, at økonomien for kollektiv trafik drøftes politisk igen i forbindelse med forhandlingerne om budgettet for 2024.

Klima- & Bæredygtighedsudvalget har i sine anbefalinger (# 13 og især #14) givet input til hvordan den kollektive trafik kan fremmes. Det samme har Aarhus Klimaborgersamling 2022/2023 i sine anbefalinger om Mobilitet.

Der er flere mulige finansieringskilder: Opsparingen fra Marselistunnelen, de ekstra 120,5 mio. kr. der forventes fra erhvervsskatter i 2024, salg af aktier i Aarhus Lufthavn, øgede P-afgifter.